

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 143.

V Ljubljani, v torek 25. junija 1895.

Letnik XXIII.

Katoliški shod v Grahovem.

(Izv. dop.)

„Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Cerknici“ sme dan 16. junija prištevati najlepšim dnevom, kar jih je imelo od svojega obstanka pa do sedaj. Ta dan se je namreč vršil katoliški shod v Grahovem, ki je bil tako sijajen, da je prekosil vse dosedanje shode in pokazal, kaj premore zavest katoliška med vzbujenim slovenskim ljudstvom.

Nebo je bilo zjutraj oblačno, tudi deževalo je po malem in bili smo že v skrbeh za shod, ki je bil napovedan pod milim nebom. Toda kakor navlaš se je kmalu popoldne pokazalo svitlo solnce in s svojimi žarki milo sijalo na naše zborovanje. Ob 4. uri popoldne se je trlo že vse polno ljudstva na odločenem kraju in nič preveč ne trdimo, ako pravimo, da je bilo vseh skupaj do 800 oseb. Bilo jih je mnogo iz Cerknice, vrlih Rakovcev bilo je dober voz, iz Dolenje vasi dva voza, z Jezera dva. Zapazili smo može iz Starega trga, Blok, Bločič, Zerovnice, Lipsenja, Radleka, domače Grahovce itd.

Kmalu po 4. uri se otvori zborovanje. Po volitvi rediteljev, skrbečih za red, poprime za besedo veleč. gospod župnik Frančišek L a k m a y e r, ki v izbernem nad pol ure trajajočem govoru govori o vprašanju: „Ali sme duhovnik volitev voditi?“ Govoril pa je nekako tako-le:

Sliši se večkrat že iz ust priprostega pa od liberalcev zapeljanega človeka, da duhovnik nima pravice vtikati se v volitve. Moja naloga je, v kratkem pokazati, da je duhovnik dolžan, volitve se udeležiti in pri volitvah ljudi poučevati, kako in koga naj volijo.

Duhovnik je državljani ter ima kot tak pravico voliti. Ako ima vsak izobraženeec in sploh vsak davkoplačevalec dovoljenje, v volitve se mešati, zakaj bi jednake pravice ne imel duhovnik, ki je od najvišje oblasti v državi pripoznan volilec. Pa tudi najvišja duhovna oblast dovoljuje in celo ukazuje duhovniku, volitve se udeležiti in pri njej sodelovati s prepričanjem. Sveti oče papež Leon XIII. opominja v posebni okrožnici, da duhovnik mora ljudstvo učiti in poučiti, da si izbere pri volitvah može, katerim je na srcu blagor ljudstva in ki so pravični do Boga in do bližnjega.

Duhovnik je pa tudi sposoben, ljudstvo učiti, ker je akademično izobražen in mu je znano, kaj je ustava; pozna zgodovino, državno in cerkveno. Kot oznanovalec božje besede ima dolžnost, da tudi izvaja in oživlje opomine, ki izvirajo iz božje besede. Da pa volitve pogosto indirektno pa tudi direktno segajo v sveto vero in cerkev, dokazujejo sovražni liberalci v državnih zborih, kjer sveto vero v zborih očitno napadajo in zametujejo. Duhovnik mora take napade zabranjevati in pomagati do zmage — katoliški resnici!

Zivahni živioklici zagromijo, ko konča vrli gospod govornik.

Drugi, kot gost, nastopi g. Jožef G o s t i n č a r, ki v dolgem, večkrat živahno odobranem govoru poslušalcem govori o splošni volilni pravici. Z izglede dokazuje, kako krivičen je sedanji volilni red, in pozivlje vse, da ne nehajo prej, dokler se volilni red ne zboljša tako za kmete kakor za delavce.

Pri tretji točki „raznoterosti“ oglasi se za besedo Frančišek Pešec, ki govori o zadnjih volitvah, pobija laži, ki so se ob tej priliki spletale v škodo katoliški ljudski stranki, ki noče nič družega, kakor to, da nauki ali načela naše svete katoliške vere prešinjajo vse javno življenje, o katerem se odločuje v občinskih, deželnih in državnih zborih, ker le takrat, če bo vse slonelo na varni in trdni podlagi svete vere, upati imamo boljših časov. Ko bi svet ne bil pozabil načel svete vere, ki tudi bogatino kliče v spomin krščansko pravičnost, ne bi imeli današnji čas toliko bogatašev, ki se valjajo v milijonih vsakoletnih obrestij, med tem ko se jih na tisoče in tisoče v solzah topi v težkem boju za kosček kruha! Toda prišli so — ne bodi jih treba — liberalizem in liberalci do vlade, trdeč, da človek je prost in da dela, kar hoče, ne oziraje se ne na Boga, ne na svojega sobrata. Skovali so za svoj žep prav koristne, „svobodoljubne“ postavbe po načelu: Vsak sam za-se! Tako so delali bogatini vsak sam za-se, za svoj dobiček; močnejši je zatrl slabejšega in nasledek tega „ničerašnja in konec te žalostne prostosti“ je: na jedni strani bogataši, na drugi siromaki; na jedni strani prevzetno gospodstvo, na drugi suženjstvo! To se mora ustaviti, tako ne sme več biti! Zato katoliška stranka, ki je iz ljudstva prirastla in je v resnici z ljudstvom, pravi: Ne vsak sam za-se, ampak vsi za jednega, vsak za vse! To je katoliško načelo in po tem se moramo ravnati. Ker katoliška ljudska stranka dobro vé, da je kmečki stan steber, na katerem sloni sreča posameznikov, pa tudi sreča države, zato mu hoče olajšati bremena, ki ga tlačijo. Dobro sredstvo, s katerim se liberalnega jarma otresemo, so posojilnice, ki jih imajo kmetje sami v rokah in so ob jednem njih lastniki. Skratka: v srcu vsakega kmeta se mora vzbuditi samozavest, da je ud tistega stanu, brez katerega ne more svet živeti, marveč, če se on zruši, zrušiti se mora vse! Povsod zahtevajte svojih pravic in združujte se pod skupno zastavo! Pod katero pač? Pod nobeno drugo, kot pod zastavo katoliško, pod zastavo svetega križa, ki jedino daje upanje za čas in za večnost. (Odobrovanje.)

Shod je jednoglasno sklenil tudi sledeči dve izjavi ali resoluciji, na kateri se bodo morali naši poslanci ozirati. Prva se glasi: Ker je žalostna resnica, da dandanes kmetje vzdihujejo pod najtežjimi bremenami in si komaj toliko zaslužijo, da morejo plačevati davke, ker sedanji notarijat daje ljudstvu mnogo prilik za pritožbe vsled nepotrebnih in prevelikih stroškov, zato izreka današnji javni shod katoliškega slovenskega izobraževalnega društva v Cerknici, naj se notarijat podržavi ali pa izročé državi njegova opravila.

V drugi se zbor izjavlja za versko šolo.

K sklepu se prečastiti gospod dekan Frančišek Kunstelj kot voditelj zborovanja zahvali vsem govornikom in povabi vse, naj zakličejo trikratni živio našemu presvitemu cesarju Frančišku Jožefu I. in slavno vladajočemu sv. očetu Leonu XIII. Nebo stresajoči živioklici so bili odgovor. Razdelila pa tudi zapela se je slednjič še „Naša pesem“, ki je med poslušalci napravila velikansko naudušenje.

Poročilo to sklepamo z željo, da bi besede, govornjene na shodu, pale na rodovitna tla in kličemo: Bog živi katoliško ljudsko stranko!

Poljaki o nemško-poljski zvezi.

Članek poljskega poslanca Gnievosza v „N. Fr. Presse“, v katerem je v nemško-liberalnem smislu z vsemi silami pobijal proračunsko točko za slovensko-nemške vspeorednice v Celju, nam kaže, da je nekaj elementov mej poljskimi poslanci, kateri so v tesni zvezi z nemškimi liberalci in ki že dolgo časa sanjajo o zvezi nemških liberalcev in Poljakov, ki bi s pomočjo vladnih pristašev v Coroninijevem klubu in mej veleposestniki, vladala v avstrijskem parlamentu ter zlasti Čehe in Slovence pritiskala na steno.

Vendar pa kažejo glasila javnega mnenja na Poljskem, da zastopniki te ideje mej poljskim narodom nimajo one zaslombe, katera bi bila potrebna, da izvedejo svoj načrt o poljsko-nemški zvezi. Odločno se izjavlja proti tej nameri. „Dziennik Polski“, ki pozivlja poljsko časopisje, naj se odločno postavi po robu tej nečuvni nameri. Nemški liberalci — tako piše imenovani list — katerim je zveza s poljskim v ta namen, da bi brez kazni stiskali Čehe in Slovence, silno zaželjen politični idejal, bodo napeli vse sile in če treba Poljakom izpolniti vse zahteve, samo da dosežejo ta svoj namen. Zato moramo stati na straži ter v pravem času odločno oporekati tej nakani. Jednako se izraža „Gazete Narodowa“, ki piše, da večina poljskih poslancev vsako misel na nemško-poljsko zvezo odločno odklanja kot tradicijam in časti poljskega kluba nasprotujočo. Celo vladni „Przeglad“, ki je zatajeval vsa svoja načela, le da je branil koalicijo, mora priznati, da bi bila zveza zmernih strank sedaj še težja, kakor je bila ohranitev koalicije.

Kakor je iz tega razvideti, dvorijo brezvspešno nemški liberalci poljskemu klubu vzlasti, ker so v zadnjem času s tako silo napadali Madejskega, ki je bil poprej jeden zbranih zastopnikov ideje, da naj Poljaki skupno postopajo v parlamentu z nemškimi liberalci. Madejski je imel sedaj priliko spoznati, koliko časa je mogoče složno delovati z nemškimi liberalci. Prepričal se je, da je par slovensko-nemških vspeorednic dovolj, da levičarji pozabijo na vse usluge, katere jim je skazoval kot naučni minister, ter da so v kljub temu takoj pripravljeni vreči svojega somišljenika mej starino, ako se v vsem ne vklanja nemško-liberalni oblastnosti. Za poljski klub je bila ta skušnjava potrebna, kajti žalostna politična preteklost nam kaže, kako so Poljaki dolgo časa pobirali kostanj iz žrjavice za nemški liberalizem v Avstriji na troške krščanstva in pravičnosti do drugih slovanskih narodov.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. junija.

Konferenca štajersko-slovenskih zastopnikov v Celju se je vršila včeraj in je bila mnogobrojno obiskana. Ko je pojasnil državni poslanec Vošnjak sedanji notranji politični položaj, se je vsprejela soglasno sledeča resolucija: Danes v Celju mnogobrojno zbrani slovensko-štajerski zastopniki vseh stanov izražajo svojo najtoplejšo zahvalo, da se je tako ugodno rešilo vprašanje glede celjske gimnazije v budgetnem odseku, v prvi vrsti državnemu poslancu Mihaelu Vošnjaku, ki je ves čas neumorno deloval za to prevažno kulturno zadevo

štajerskih Slovencev; dalje grofu Hohenwartu, knezu Windischgraetzu, vitezu Madejskemu in vsem parlamentarnim zvezam in posameznim poslancem, ki so delovali za ugodno rešitev imenovanega vprašanja in prosijo ob enem, da bi še nadalje dobrohotno skrbeli za štajerske Slovence.

Francija obhaja danes obletnico, ko je brzojav naznanjal svetu, da je Caserio umoril francoskega predsednika Carnota. V spomin na ta nesrečni dan obhaja Francija narodno žalovanje. Zbornica in senat sta danes zaprta in vdova Carnotova je bila v cerkvi sv. Magdalene pri sv. maši, pri kateri so bili navzoči predsednik Faure in ministri. V Panteonu se vrši spominska slavnost.

Zatožba Cavalottijeva proti Crispiju. Ta zatožba odkrije nam vso preteklost in političen značaj Crispijev na vse strani. Ona dokazuje, da je ponaredil Crispi v letu 1854 neko zakonsko pogodbo, na to se je dvakrat poročil; v zadevi banke Romane je prisegel po krivem in se dal podkupiti Tanlongu. Crispi se imenuje v tej obtožbi človek, ki je s pomočjo politike prav masno oskrboval svoja zasebna opravila. Cavalotti navaja potem vse pregrehe, katere mu je očital Giolitti in dokazuje, da je Crispi v resnici dobil 50.000 frankov za dekoracijo svojega pristaša Herza, katero mu je on po krivem potu iz dobičkaželjnosti pridobil. Kako in kedaj se boče mogel debelokožni Crispi zagovarjati na to zatožbo, še ni gotovo. Nasprotno ga pa na vse mogoče načine zagovarja dunajska židinja „Neue Fr. Presse“, ki pravi, da v Rimu nihče tega ne verjame, in sam kralj ga je objel pri sprejemu v znamenje, da ne veruje, kar se govori slabega o njem. Vendar pa pravi sama koncem članka, da Crispiju v sedanjih razmerah ne preostaja drugega, nego da nastopi parlamentarne počitnice — za vselej.

Spremema v angleškem ministerstvu. Jednako, kakor pri nas v Avstriji, se je z ministerstvom zgodilo včeraj na Angleškem, toda le s tem razločkom, da so se tam že dalje časa pripravljali na odstop. Liberalni kabinet Rosebery je vložil včeraj ostavko celega ministerstva, katera se je tudi vsprejela s tem pogojem, da dožene staro ministerstvo še dvamesečni budgetni provizorij. Takoj po vsprejetju tega provizorija se razpusti zbornica. Lord Salisbury ima nalog sestaviti novo ministerstvo, kateremu bo, po mnenju merodajnih krogov tudi predsedoval. Rosebery si je z vsemi močmi prizadeval razdružiti unioniste s konservativci, toda to se mu ni posrečilo, kakor tudi ne vroča želja, pridobiti si angleško večino in petisniti Irce v ozadje. Zveza mej unionisti in konservativci je sedaj ravno še bolj utrjena. Zato je moral bolehní Rosebery odstopiti.

Socijalne stvari.

Rudokopi na Saksonskem.

Vlansko leto so predložili saksonski rudokopi deželnemu zboru prošnjo, v kateri so zahtevali več svojih zahtev. Deželni zbor je nekaterim zadostil in izdelal nov načrt rudarskega reda s temi-le določbami: Pod zemljo ne sme delati noben delavec pri toploti 29° Celzija in višje več nego 6 ur na dan in, razven če sam želi, ne več nego 60 dni na leto. Pri toploti nad 40° ne sme nobeden delati. Vsaka rudniška uprava mora prirediti prostorne kopeli za delavce; dajati mora delavcem, ki delajo na mokrih krajih, obleko, ki vodo drži. Nobeno delo, s katerim je združena kaka nevarnost za življenje in zdravje, se ne sme delati v akordu.

To je sicer malo; vžlasti nujna potreba, da se zboljša rudniško nadzorstvo, še vedno ostane. Vendar smo veseli, da se je kje vsaj začelo varstvo trudapolnega in nevarnega rudarskega dela.

Pri nas se po vsaki nesreči v zbornici deklamujejo publi govori in nujni predlogi, toda stori se vendar nič ne. Za delavce „žrtvuje“ se k večjemu še jezik, dejanj ni spaziti. In še raba jezika ima v tacih slučajih večinoma sebične, strankarske namene.

Zanimiv potresni pojav.

Iz St. Vida pri Vipavi, dné 24. jun.

Vas Ljubljáčane potres menda več ne straši, gotovo ste se ga že privadili, pri nas pa se strah še le množi. Sinoči o mraku, ko so se ravno vžigali kresovi, in pokali topiči, alarmirala se je tukajšna požarna bramba, da deložira hišo g. Fil. Vrtovca, katera se ima menda zdaj zdaj porušiti. Strah veči ali manjši napadel je hipoma ves trg, da jih je mnogo zbežalo v oddaljene hiše in vasi, in še danes, ko se nekako plašni vračajo nazaj, govori vse

v tem nenavadnem potresu. Naj stvar nekoliko bolj obširno opišem.

Čutili smo tudi tukaj velikonočne potrese, ki pa niso povzročili škode, hvala Bogu! Čutil se je tudi precej močno sunek dne 10. t. m., ki pa tudi ni zapustil sledu. Kakor pa da bi se ne hotel posloviti popolnoma od tu, ponavljal se je celih 5 dni skoraj neprestano, tako da skoraj ni preteklo četrtinko ure, da bi ne bilo čutiti močnega vibriranja, da so šklepetala vrata in okna, viseče svetilnice in druge proste stvari. Slišalo se je tudi podzemeljsko bobnenje, včasih kakor daljni strel iz topiča. Kar pa je najbolj čudno, se je vse to godilo le pri eni sami hiši, in najbližaji nje sosedje niso čutili čisto nič, in še v ti hiši se je potres javil večkrat le v enem delu hiše, med tem ko je bilo drugod mirno. Do 20. t. m. je potres prenehal, pa menda zato, da si nabere novih moči, kajti od tega dneva se sunki zopet ponavljajo in še bolj občutljivo, kot prej, tudi skoraj še pogosteje, tako da jih je gotovo v 24 urah 70 do 80 mogoče naštetí, ko bi jih sploh še kdo štel, pa jih ne. Pri vsem tem pa so do včeraj Vrtovčevi v ti hiši stanovali. Ob treh popoldne zaprejo po navadi prodajalnico, pod katero se največkrat sliši bobnenje, in v kateri se največkrat in najbolj čuti potres. Proti večeru zdi se jim, da duhajo nenavaden vzduh. Odprejo prodajalnico in ne le močan zopern žveplen duh jim vdari v nos, še celo žvepljeni dim bil je videti v zaprtem prostoru kakor se govori. To še le je preplašilo hrabro družino, da se izseli in si poišče drugo prenočišče. Ko sosedje to slišijo, napade nektere nenavaden strah, in mnogi, še precej od te hiše oddaljeni tudi hočejo po sili duhati žveplo, zato si ne upajo k pokoju.

Nekaj čudnega pa je vsekako ta šentviški potres. Morda izbruhne na mestn kak gorak, žveplen vrelec, in ker je tako tesno omejen, gotovo ni brez nevarnosti za dotično hišo, pa tudi za sosedne ne. Tudi cerkev z zvonikom in šola bi znala pri mogoči erupciji trpeti škodo. Vredno bi na vsak način bilo, da bi se stvar preiskala in se potrebno vkrenilo, da se strah poleže. Pred osodo Sodome in Gomore nas zaupno usmiljeni Bog obvaruje, in tudi sodnji dan menda še ne bo, če tudi so ga nekteri v prvem strahu prekovali. Gotovo je tudi to glas božji, ki nam kliče, da je on Gospod, ki ima oblast ukazovati.

Danes od jutra je vibriranje za zdaj popolnoma prenehalo, tudi o kakem vzduhu zdaj ni sluha. Bog daj, da tako ostane.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. junija.

† Andrej Praprotnik.

Danes okrog sedme ure zjutraj je zatisnil trudno oko častitljivi starosta slovenskih učiteljev, pesnik in pisatelj, vodja Andrej Praprotnik. Ker kanimo o velezaslužnem možu prinesiti jutri širši nekrolog, omenjamo za danes le toliko, da je pokojnik bolehal že celo zimo in da se je pripravljaval v potrpežljivosti za večnost z večkratnim prejemanjem svetih zakramentov za umirajoče. Pokojnik je bil naroden učitelj in kot tak vzor svojim tovarišem. A ne le to: domorodec, kakoršni so, žal! danes na ozare posejani v njivi slovenske domovine, žrtvoval jej je svoj prosti čas, svoje pero in svojo liro. Zato mu bodi v vernih Slovincih nevenljiv spomin.

Beseda sladka, domovina
Ne izpusti ga iz spomina;
Kot iskra živa v sreč tli,
Veselje vedno ji budi.

R. I. P.

(Nobene nevarnosti!) V graški „Tagespost“ je nekdo javno vprašal vremenskega pratikarja Falba, ali je res, kar se govori, da je za dni od 26—28. junija napovedal hud potres za Ljubljano. — „Tagespost“ objavlja včeraj brzojavni odgovor od Falba iz Berolina, ki se glasi: „Po mojem mnenju ni za Ljubljano nobene nevarnosti več!“ — Mi seveda nismo prvega prerokovanja verjeli, in zato je tudi ta odgovor za nas popolno brez pomena in smešno se nam zdi, da se takemu praznoverju na vrat obešajo tudi sicer pametni in izobraženi ljudje. Po vsem mestu se je tudi včeraj govorilo, da je Falb prišel v Ljubljano, drugi so pripovedovali, da bo na Bledu opazoval potresne pojave. Kakor je razvidno iz gornje brzojavke, je bil včeraj Falb še v Berolinu, torej ni mogel biti ob enem že tudi v Ljubljani.

Kdor je pretrpel potres v Ljubljani, se ne bo kar nič čudil razburjenim živcem prebivalcev, katerih večina je pripravljena vse verjeti, kar si kdo izmisli.

(Imenovanja.) Vodja pravosodnega ministerstva je imenoval pristava pri okrajnem sodišču v Il. Bistrici, Rudolfa Thomana, sodnijskim pristavom pri deželnem sodišču v Ljubljani; avskultanta Henrika Štepančiča pristavom pri okrajnem sodišču v Il. Bistrici; sodn. pristava v Črnomlju Ivana Poganiča pristava v Vipavo, prideljenega v službovanje sodišču v Krškem, in avskultanta Franc Peterlina za sodnijskega pristava v Črnomlju.

(V Mariboru) je dne 22. junija vsled mrtvouda umrl profesor na učiteljski Hans Levitschnigg, rojen l. 1848. v Celju. Po svojem mišljenju je bil Nemeec in kot tak je bil letos izvoljen tudi v občinski svet. Bil je nadzornik za mestni celjski šolski okraj, delaven član nemškega „Schulvereina“ ter načelnik nemškega pevskega društva za moške. — Odtujen svojemu slovenskemu narodu je kazal vkljub temu vrline svojega naroda, žal, da jih ni rabil tudi v njegovo korist.

(Učiteljska konferenca) za šolski okraj logaški vršila se boče dne 17. julija ob 9. uri dopoldne in sicer letos v Dolenjem Logatcu.

(Nova poštna filijala.) C. kr. poštna in brzojavna direkcija namerava, ustrezaje prošnji deželno-bolniškega vodstva in zahtevam prometa vsled nove bolnice, osnovati na spodnjem koncu sv. Petra ceste III. poštno filijalo za pisma, denar in pošiljatve. Ta uradna podružnica ustanovi se neki že to poletje ozir. jesen.

(Iz celovške škofije.) Župnikom v St. Danijeli nad Pliberkom je imenovan č. g. Jakob Kindlman, provizor v Črni. — Umrl je dne 17. t. m. č. g. Mih. Oberjörg, provizor v Krasnicu.

(Iz Celovca.) dne 23. junija: Dne 20. t. mes. umrl je tu trgovec in hišni posestnik Jos. Guzelj, rodod Kranjec, star 67 let. Zapustil je lepo premoženje in v svoji oporoki namislil tudi mnoge dobrodelne zavode in reveže z znatnimi volili. — Na vrbskem jezeru je sedaj že 367 strank in 1001 oseb, največ na Vrbi (143 strank, 402 oseb) in v Porečah (145 strank, 402 oseb).

(Iz Šmihela nad Pliberkom.) dne 24. junija: V dolgem žalostnem sprevedu spremili so minolo soboto našega sorojaka, vrliga Mih. Hanina, k zadnjemu počitku. Devet duhovnikov, na čelu jim preč. gosp. dekan dr. Josip Sommer, prišlo je na pogreb, zastopani bili so vsi koroški Slovenci. In ko je domači župnik s prisrčnimi besedami ob grobu jemal od prerano umrlega slovo, ko se je spominjal bridke izgube, ki nas je zadela, in mnogih zaslug pokojnika, ni ostalo suho nobeno oko, glasen jok razlegel se je po grobišču! Vsakdo je namreč le preživo čutil, koliko smo izgubili. Dal Bog pokojniku večni mir! — Danes obhajamo tu redko slavnost, dve zlati poroki, p. d. Jenšac-evih in Šonatovih starišev v Strpnji vasi! — Naš preč. gospod župnik Val. Šumah povrnil se je dne 11. t. m. ozdravljen iz Toplic, č. g. kaplan Mat. Grm pa biva sedaj na Strmcu nad Vrbo, da si popravi svoje zdravje. — Ravno tam se zdravi tudi gospod profesor Josip Lendovšek iz Beljaka, ki je bil zadnji čas nevarno bolan.

(Za poškodovane po potresu v Ljubljani in okolici) nabral je tukajšnji trgovec s steklenino gosp. Fran Kollmann mej prijatelji in raznimi tvrdkami svoto 701 gld. ter jo doposlal mestnemu magistratu ljubljanskemu, za kar se mu izreka s tem najsrčnejša zahvala.

(Drobtinice iz Aleksandrije.) Na praznik sv. Rešnjega Telesa smo imeli tukaj prekrasen obhod zunaj cerkve. Pomikal se je po prostem pred cerkvijo, ki pripada našemu samostanu. Blagoslov z Najsvetejšim je bil na dvorišču francoskih šolskih bratov, kojih gojenci so svirali in trosili cvetice po potu. Sv. Rešnje Telo so tudi spremljali angleški vojaki. Slovesnost bila je silno lepa in veličastna. — Aleksandrijski nadškof P. Guido Corbelli je dobil od nemškega cesarja kronin red; Kedive Abbas Paša pa od sv. očeta Leona XIII. Pijev red. — Letos so, kakor je znano, Grki objednem z nami praznovali velikonočne praznike. Razkolni Armenci in Grki so se spoprijeli pri velikonočnih obredih v božjem grobu. Armenski vladika je udaril v obraz grškega tako, da je slednjemu pala mitra raz glavo. Zraven stoječi turški vojak pa jo brž pobere, in — ne bodi len! — si jo natakne na svojo mohame-

dansko butico! Mohamedanee — vojak z mitro na glavi!! Bog daj, da bi nesrečne, razporne razkolnike objel že Leonov duh! — Prihodnji teden pojdem v Kajiro med tamošnje Slovence, da spoznam nekoliko ondote razmere. Prihodnjič kaj več. Zdravi!

(Iz Vrha pri Vinici.) Dne 6. junija so bili na Vrhu pri Vinici izvoljeni pri volitvi občinskega odbora sledeči odborniki: Kobe Ivan, Madronič Ivan, Špehar Jure, Špehar Miko, Zagar Mate, Fortun Peter, Zagar Miha, Kobe Miha, Kramarič Josip, Kobe Miha, Simonič Jože, Zalec Ivan. Dne 17. junija je bil županom izvoljen Ivan Zalec iz Vrha št. 62. Sedaj pa še kaj glede ceste iz Starega trga pri Poljanah do Vrha in do Vinice. Ta cesta je bolj v slabem, nego v dobrem stanu. Kdor noče verjeti, naj pride pogledat. Kmet, bivši pred več leti župan v tukajšnji občini je pisatelju teh vrstic sledeče besede govoril: „V istem času, ko sem bil jaz župan, je sedanja cesta iz Starega Trga pri Poljanah do Vrha in do Vinice bila razdeljena med kmete. Od vseh strani so prihajale večne pritožbe, kako je cesta vsa razdrta. Vedno so bili pri meni c. kr. orožniki, opominjajoči me, da blagovolim zapovedati ljudem iz Vrhovske občine, da cesto popravljajo. A sedaj bogme, noben zlomek se za isto cesto ne zmeni, razun voznika“. Da pa ni ista cesta zapuščena, dasiravno je za hribovi, lahko spričujejo vozniki iz Poljan, ki hodijo po poslu v Karlovec, da še celo vozniki iz Kočevja, ki jo iz Brezovice udarajo na Poljane in odtod naprej čez Vrh preko viniškega mostu v Karlovec, ker jim bližje ta proga pride kot na Črnomelj in od ondod bodisi na Metliko ali na Vinico v Karlovec. „Zakaj pa mi plačamo, tako govori kmet, 22 odstotkov za imenovano cesto“. Posebno slaba je cesta od Radenskega znamenja ali kipa do Vrha. Pa tudi ona cesta do Vinice je dobro razdrta. Lansko leto so nekaj cigani popravljali na istej cesti od Špeharjev čez Daluje njive in še nekaj naprej čez Vrhovsko lozo. Najglobkejšje jarke so malo zadelali. Ali hodi kdo samo iz Dalujenjiv do Vrha, videl boš posebno v deževnem vremenu, da so še zmirom na cesti globoki jarki, ki se napolnijo z vodo in moraš dobro paziti, da precej ne zagaziš na nekaterih mestih, seveda do kolena ne, pa vendar velika kaluža je na cesti sem in tje o deževnem vremenu, a na drugih krajih pa je razdrtija. — Občine pa, ki za to cesto žrtvujejo so: Stari Trg pri Poljanah, Radence, Vrh, Vinica, Preloka. Treba bo toraj to cesto popraviti. Ne zadostuje pa nikakor samo tako imenovano markiranje cestnega paznika z železno krebldjo, da sem in tje z isto krebldjo kamen iz ceste na stran vrže, vse drugo pa pusti v neredu.

(Vtopljenka.) Iz Črnomlja, 24. junija. V soboto 22. t. m. se je pripetila v Črnomlju velika nesreča. Ob 4. uri zjutraj gre dekla Marija Stefanec pod Grad prat v vodico Doblčanko. Kar najedenkrat ji zmanjka tal in pade v vodo. Ali jo je prijela kaka omotica, ali se ji je zdrsnilo, nihče ne ve, ker ni bilo nobenega blizu. V vodi začne vpiti na pomagaje, a ker je vodica takoj pri kraju globoka in ker ni bilo človeka, da jo reši, je revica vtonila. Gosp. zdravnik jo je drgnil, pa vendar jo ni mogel več rešiti. Vtopljenka je bila iz Hrvaškega, okraja Severin. Prišla je njena mati semkaj in zelo tugovala poleg mrtve hčerke. Bog bodi milostiv njeni duši!

(Nočni obisk ciganov na Ledini.) Čudne goste imeli smo — tako nam poroča neki baračnik — v soboto pri barakah na ledini. Okolu jednajste ure po noči pritihtopi tolpe ciganov z vozom in konjem k baraki št. 8, ki stoji takoj za zidom šolskega vrta petrazredne mestne šole. Tu malo postoje in se posvetujejo, nato pa krenejo proti Medičarjevemu kozolcu, pod katerim so hoteli nočiti. Slučajno je prišla v tem trenutju vojaška patrolja in baračni nadzornik g. Blaž, ki so nemilim gostom pokazali, kam vede njih pot. — V barakah je sedaj na Ledini kakih 170 ljudij, pa pridejo še, ker je nekaj prostorov prihranjenih za rodbine brez stanovanja. Ker je na vsi Ledini od Pristavske ulice do Travniške ulice samo jedna petrolejna svetilka, bilo bi pač umestno in vsled sobotnega ponočnega dogodka povsem utemeljeno, da se umesti na voglu šolskega vrta za Velkovrh-Malijevim skladiščem še jedna taka svetilka, kajti baračniki so v pravcati egiptovski temi. Nekatero rodbine tudi tožijo, da

nimajo štedilnih ognjišč, kjer bi se kuhalo, in mora jedna na drugo po več ur čakati, da pride na vrsto s kuho. Opozarjamo tedaj pristojne kroge na ta jako občutljivi nedostatek.

Društva.

(Izvanredni zbor „katoliškega političnega društva“ v Konjicah.) Prevažni dogodki na cerkvenem kakor na političnem polju so nagnili društveni odbor, da je sklical pred časom zbor katoliškega političnega društva v Konjice. V to svrhu je bil odbral nedeljo 16. jun. t. l. posebno zato, ker je ta dan napočilo petdeseto leto, odkar so bili kardinal Janez Marija grof Mastai-Feretti izvoljeni za papeža in so vsprejeli preslavno ime Pija IX. Velečastiti gospod prvomestnik je otvoril ob treh popoldne zbor v okinčanih društvenih prostorih s krščanskim pozdravom ter je ob kratkem omenil zgodovinsko važnega dne in je dal besedo č. g. vikariju Kukoviču za slavnostni govor. Ta je v kratkih ali jedrnatih obrisih popisal življenje in trpljenje, velikost in imenitnost nepozabnega papeža Pija IX. Ker je drugi govornik bil službeno zadržan, je veleč. g. prvomestnik zborovalcem predložil najvažnejše dogodke po smrti papeža Pija IX. in ob izvolitvi kardinala Joahima Pecci, slavno vladajočega papeža Leona XIII. V spomin nam je poklical nekaj najimenitnejših okrožnic in naredb našega svetega očeta ter nam je razložil prevažni pomen papeževih poslancev ali nuncijev po vesoljnem svetu. Poročal je nadrobno, kako neosnovano da so bili napadli in razžalili milostljivega gospoda nadškofa Agliardijsa, ki zastopajo vlado svetega očeta na dvoru našega svetlega cesarja v Beču. Na to je pa predlagal, da naj po vzgledu najodličnejših in najodločnejših katoliških društev našega cesarstva tudi naše društvo sklene sledečo resolucijo ali sklep, ki priča o naši udanosti do svetega očeta in o našem spoštovanju do njihovih poslancev. Glasi se tako-le: „Od pokojnega papeža Pija IX. s posebnim pismom (breve) odlikovano, od slavno vladajočega papeža Leona XIII. s posebnim blagoslovom obdarovano „katol. polit. društvo v Konjicah“ je dne 16. junija v Konjicah zbrano izreklo svoje bridko obžalovanje, da so papeževga poslanca nadškofa Agliardijsa tako nedostojno napadli in hudo razžalili. Soglasno izpoznavaajo vsi zborniki svojo neomahljivo zvestobo in prepokorno udanost do svetega očeta papeža Leona XIII., kakor tudi svojo neomajano spoštovanje do papeževga poslanca, nadškofa Agliardijsa. Oni odločno tirjajo, da naj nihče ne skuša kratiti svetemu očetu nedotakljivih pravic, po svojem poslaniku se razgovarjati s škofi in verniki vsega našega cesarstva o vseh vprašanjih, naj ta zadevijo samo cerkvene reči ali pa cerkev in državo skupaj.“ — Ta resolucija se je vsprejela z velikim naudušenjem ter se je odposlala prevzvišenemu nadškofu Agliardijsu na Dunaj. — Odbornik gospod dr. Rudolf je na to poročal o „celjskem vprašanju“, okoli katerega se zdaj suče ves državni zbor. Bomo li že to leto dobili v Celju slovensko-nemško gimnazijo, še ni vedel povedati — da jo dobimo, ni več dvomiti — pa predlagal je govornik, gospodom Mih. Vošnjaku, grofu Hohenwartu in vsem onim poslancem, ki se tako možato poganjajo za ta nam neobhodno potrebni učni — ne politični — zavod, izreči zaupanje našega društva. Tudi to se je zgodilo s telegramom na g. poslanca Vošnjaka. Poprej se je pa še v Gradec odposlal poseben telegram, v katerem je naše društvo najspodobneje častitalo Njih ekscelenci gospodu cesarskemu namestniku baronu Kubeck-u k petindvajsetletnici v nja visoki službi ter se mu najdostojneje poklonilo. K sklepu je še velečastiti gospod prvomestnik povzel v tretjič besedo ter opomnil mnogoštevilne zbornike, da se ta izvanredni zbor, ki se je sešel v proslavo papežev Pija IX. in Leona XIII., ne more raziti, da ne bi se ob enem hvaležno spomnil našega svetlega cesarja, ki z nami očetovsko delijo žalost in veselje. V kratkih besedah je omenil, da so od zadnjega zbora sem naš svetli vladar obiskali nesrečno Ljubljano, da njene prebivalce potolažijo po strašnem potresu ter jih h krepkemu delu spodbudijo, da so obiskali tudi nemški Gradec, da so slovesno vložili zadnji kamen v novo učilišče. Z velikim veseljem so zborniki vsprejeli veselo novico, da so naš milostljivi knezoškof Mihael od predolge bolezni že toliko okrevali, da so na praznik presv. Rešnjega Telesa slovesno procesijo vodili po mestu mariborskem. Tako se je shod dovršil v splošno zadovoljnost.

Telegrami.

Dunaj, 25. junija. Skupni državni dohodki za l. 1895 znašajo 643,611.196 gld., stroški 643,563.587 gld., preostanek znaša toraj 47.609 gld. — Pri razpravi o budgetnem provizoriju za mesec julij je izjavil Kaizl v imenu mladočeškega kluba, da vstraja

v dosedanji opoziciji in da bo glasoval zoper provizorij. Zaleski izraža v imenu poljskega kluba knezu Windischgrätzu priznanje za njegovo nesebično, požrtvovalno in priznano delovanje ter obžaluje njegov odstop, izjavlja pa, da bo poljski klub tudi zanaprej pošteno deloval za državi koristne namene ter da bo zato glasoval za proračunski provizorij. Kuenburg je v imenu levice z ozirom na splošne državne koristi za provizorij, vendar si stranka za politična vprašanja pridržuje svobodno akcijo. Barvinsky je v imenu Rusinov za provizorij, Liechtenstein izjavlja, da je njegovo in njegovih somišljenikov glasovanje odvisno od tega, kako se bo izjavila vlada. Bareuther je v imenu nemških nacjonalcev za provizorij, Coronini izjavlja, da bo njegov klub neomejeno podpiral vlado ter glasoval za začasni proračun. Vladni predlog je bil z veliko večino vsprejet.

Dunaj, 24. junija. Avstrijska delegacija se je posvetovala o budgetu za mornarstvo. Delegat Biankini je kritikoval mornarsko upravo in pravi, da ni na stopinji modernih zahtev, dalje kritikuje nastavek mornarskega budgeta, ker je premalo jasen. Pritožuje se nadalje, da se pri mornarstvu preveč prezira hrvatski jezik in da se gojencem v mornarskih zavodih preveč usiljuje mažarski jezik. V nadaljni debati je vsprejel odsek vladino predlogo in tudi 10. poglavje, kterege je odsek povišal. Ravno tako se je vsprejel naknadni kredit za leto 1895 za doklade dunajskih uradnikov devetega in desetega razreda. Poročevalec baron Čzedik priporoča uradnike osmega razreda in upa, da bode delegacija dotični kredit gotovo dovolila.

Dunaj, 24. junija. V današnji večerni seji poslanske zbornice se je vršilo posvetovanje o poročilu budgetnega odseka glede državne podpore za vsled potresa ponesrečene kraje na Kranjskem in Štajerskem. Poslanca Klun in Ferjančič predlagata načiu, kako se ima razdeliti podpora, da se namreč sestavi v to svrhu odbor iz vseh stanov. Potem ko je minister grof Kielmansegg obljubil, da bo uvaževal ta predlog, se je vsprejel v drugem in tretjem branju omenjeni zakon z dostavkom posl. Kluna in Ferjančiča.

Belgrad, 24. junija. Kakor se zagotavlja, namerava vlada sklicati skupščino 6. julija v Niš.

Rim, 24. junija. K posvetovanju, ki se ima vršiti med Avstro-Ogersko in Italijo v Benetkah glede prodaje italijanskih vin, je odposlala vlada ravnatelja carinskega urada Miraglia in tri funkcionarje poljedelskega ministerstva.

Rim, 24. junija. Zbornica je vsprejela danes 2 mesečni budgetni provizorij in pričela posvetovanje o budgetni točki „poljedelsko ministerstvo“. Crispi in vsi ministri so bili navzoči.

Rim, 24. junija. V teku današnje seje je zahteval poslanec Rovio, da odgovori Crispi na zatožbo Cavalottijevo, toda Crispi ni hotel ustreči njegovej zahtevi, češ, da tukaj ni čas za razpravljanje osebnih zadev.

London, 24. junija. Lord Rosebery je naznanil zbornici odstop ministerstva. — Zbornica je vsprejela zakon gledé lova morskikh psov v tihem oceanu.

Peking, 24. junija. Danes je dospel sem japonski poslanik in je bil prijazno vsprejet.

Shanghai, 24. junija. Japonski generalni konzul je s svojim osobjem došel sem. Na poslopju generalnega konzulata vihra zopet japonska zastava.

Umrli so:

23. junija. Ignacij Mihevc, kleparjev sin, 10 mesecev, Tržaška cesta 28, vnetica jabolka. — Marija Rebernik, delavka 65 let, Hradeškega Vas 31, otrpnenje srca. — Janez Andolšek, paznik, 44 let, Dunajska cesta 45, sušica.

V hiralnici:

22. junija. Andrej Gregorin, gostač, 70 let, jetika.

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v cm
opazovanja	srakomera v mm	toplomera po Celsiusu				
7. u. zjut.	740.2	17.8	sl. svzh.	megla	9.0	
8. u. pop.	737.2	26.2	"	oblačno	dež	
8. u. sved.	735.2	19.0	sl. zapad	"		

Srednja temperatura 21.0°, za 2.2° nad normalom.

Za cerkveni zbor v stolnici
se sprejme

dobra pevka (alt)

proti plači. — Povprašati je v I. nadstropju št. 13,
Pred Škofijo. 406 1-1

Službe išče

vešč orgljavec in krojač, ki bi bil zajedno tudi
cerkvenik. Pripravljen je nastopiti takoj.

Več pové upravništvo tega lista. 399 3-3

**Stanarinske
knjižice**

za stranke
z uradno potrjenimi
določbami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razpredelbo za vpla-
čevanje stanarine, vo-
dovodne in mestne
doklade, dobé se ka-
mad po 15 kr., 10
kômadov vkup 1 gid. v
Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Vizitnice

"priporoča

Katol. Tiskarna.

407 1-1

Potrtega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno
vest, da je po nerazumljivih sklepih Božje previdnosti preljubi, preblagi naš oče,
oziroma brat, blagorodni gospod

Andrej Praprotnik

šolski ravnatelj v pok., imejitelj zlatega križa s krono za zasluge,
častni član mnogih učiteljskih društev, odbornik „Matice Slovenske“,
meščan ljubljanski itd.

po dolgotrajnej, zelo mučnej bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče,
v 68. letu starosti, danes zjutraj ob pol 7. uri mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika boče v četrtek, dné 27. t. m., ob štirih po-
poldne iz hiše žalosti, Vodnikove ulice št. 2, na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v četrtek, dné 4. julija, ob 9. uri v župni
cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Priporočamo preblagega pokojnika vsem prijateljem in znancem v spomin
in molitev, da bi mu Bog v plačilo njegovega truda in trpljenja v svetem raju
dodelil večni mir in pokoj.

V Ljubljani, dné 25. junija 1895.

Žalujoči ostali.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

**Medicinalno
olje iz kitovih jeter.**
(Ribje olje.)

Priznana najbolje učinkujoče in pristne vrste,
vedno sveže v zalogi. Steklenica z navodilom o
porabi 60 kr., dvojna steklenica 1 gid., 12 malih
steklenic 5 gid. 50 kr., 12 velikih steklenic 10 gid.

Dobiva se pri 563 34

Ubađdu pl. Trnkóczy-ju
lekarnarju v Ljubljani.
Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, VIII. Lekarna Trnkóczy, Dunaj, III. Lekarna Trnkóczy v Gradou.

P. n.

Z današnjim dnem sem izročil za Ljubljano svojo

**zalogo pive v steklenicah
kakor tudi v sodčkih**

gospodu

Iv. Mayr-ju, restavratêrju v hôtelu „pri Slonu“.

Prosim, da se slavno občinstvo o potrebi obrača z naročili na imenovanega gospoda
ter se zahvaljujem svojim velečislanim p. n. naročnikom za dosedaj meni izkazano zaupanje
z zagotovitvijo, da bodem točil, kakor doslej le najfinejše, prav dobro vležano pivo.

Velespoštovanjem

Theodor Fröhlich, posestnik pivovarne na Vrhniki.

V sredo, dné 26. t. m., prvokrat nastavljenje in točenje izredno priljubljenega

kranjskega piva prirejenega po plzenskem,

brez ogljikove kisline, katerega bodem točil neposredno iz sodčka brez uporabe zračne pritiskalnice. — Točil bodem pa
tudi še nadalje poznato dobro **mengiško marčno pivo** pivovarja Jul. Staré-ta v Mengšu.

Velespoštovanjem

Ivan Mayr, hôtél „pri Slonu“.

387 3-3

Dunajska borza.

Dné 25. junija.		Dné 24. junija.		Kreditne srečke, 100 gld. 199 gld. 25 kr.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 15 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld. . . .	151 gld. 25 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " "
Skupni državni dolg v srebru	101 " 25 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld. . . .	162 " 50 "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 50 "
Avstrijska zlata renta 4%	123 " 75 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " — "	Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron . . .	101 " 25 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 40 "	Salmove srečke, 40 gld.	71 " 50 "
Ogerska zlata renta 4%	123 " 50 "	Tisine srečke 4%, 100 gld.	147 " 25 "	St. Genóis srečke, 40 gld.	73 " — "
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron . . .	99 " 50 "	Dunavske vravnave srečke 5%	131 " 50 "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	54 " 25 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. . .	1078 " — "	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	109 " — "	Ljubljanske srečke	23 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	407 " 25 "	Posojilo goriskega mesta	111 " 25 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. . .	173 " 50 "
London vista	121 " 15 "	4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3730 " — "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 " 27 1/2 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 90 "	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	564 " — "
20 mark	11 " 85 "	Prijoritete obveznice državne železnice . .	224 " — "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	109 " — "
20 frankov (napoleonador)	9 " 61 "	" " južne železnice 3%	172 " — "	Dunajskih lokal. železnic delniška družba .	79 " — "
Italijanski bankovci	46 " — "	" " južne železnice 5%	132 " 25 "	Montanska družba avstr. plan.	97 " 60 "
C. kr. cekini	5 " 67 "	" " dolenjskih železnic 4%	99 " — "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld. .	169 " — "
				Papirnih rubljev 100	130 " 25 "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wolfzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.